

Dünyanın varoluşundan günümüze kadar gelen, bazı depresyon ve manik depresif gibi manevi hastalıkların tedavisi için, şu an tıpta fazla bir ilerleme görülüyor. Hastalar Risalesi'nde bu hastalıkların bahsi hangi kısımda geçiyor?

Esasen, Yirmi Beşinci Lem'a olan "[Hastalar Risalesi](#)" bir bütün olarak manevi rahatsızlıklara bir devadır. Zira hastalıkların hikmetini ve neticesini iyi bilmek manen insanı rahatlatır ve endişeye mahal bırakmaz. manevi rahatsızlığı doğrudan ele alan risaleler ise; Hastalar Risalesi Onuncu Deva ile İkinci Lem'a'da geçen İkinci Mesele'yi örnek olarak buraya alıyoruz.

"ONUNCU DEVÂ"

"Ey lüzumsuz merak eden hasta! Sen hastalığın ağırlığından merak ediyorsun. O merakın senin hastalığını ağırlaştırır. Hastalığın hafifleşmesini istersen, merak etmemeye çalış. Yani, hastalığın faydalarını, sevabını ve çabuk geçeceğini düşün, merakı kaldır, hastalığın kökünü kes."

"Evet, merak hastalığı ikileştirir. Maddî hastalığın altında, merak ile mânevî bir hastalığı kalbine verir; maddî hastalık ona dayanır, devam eder. Eğer teslimiyetle, rıza ile, hastalığın hikmetini düşünmekle o merak gitse, o maddî hastalığın mühim bir kökü kesilir, hafifleşir, kısmen gider. Hususan evhamla bir dirhem maddî hastalık, bazan merak vasıtasıyla on dirhem kadar büyür. Merak kesilmesiyle, o hastalığın onda dokuzu gider. Merak, hastalığı ziyade ettiği gibi, hikmet-i İlâhiyeyi ittiham ve rahmet-i İlâhiyeyi tenkit ve Hâlık-ı Rahîminden şekvâ hükmünde olduğu için, aksi maksadıyla tokat yer, hastalığını ziyadeleştirir. Evet, nasıl ki şükür nimeti ziyadeleştirir; öyle de, şekvâ, hastalığı, musibeti tezyid eder."

"Hem merakın kendisi de bir hastalıktır. Onun ilâcı, hastalığın hikmetini bilmektir. Madem hikmetini, faydasını bildin; o merhemi meraka sür, kurtul. Ah yerine oh de; 'Vâ esefâ' yerine 'Elhamdü lillâhi alâ külli hal' söyle."(1)

"İKİNCİ MESELE: Maddî musibetleri büyük gördükçe büyür, küçük gördükçe küçülür. Meselâ, gecelerde insanın gözüne bir hayal ilişir. Ona ehemmiyet verdikçe şişer, ehemmiyet verilmezse kaybolur. Hücum eden arılara iliştikçe fazla tehacüm göstermeleri, lâkayt kaldıkça dağılmaları gibi, maddî musibetlere de büyük nazarıyla, ehemmiyetle baktıkça büyür. Merak vasıtasıyla o musibet cesetten geçerek kalbde de kökleşir, bir mânevî musibeti dahi netice verir, ona istinad eder, devam eder. *Ne vakit o merakı, kazâya rıza ve tevekkül vasıtasıyla izale etse, bir ağacın kökü kesilmesi gibi, maddî musibet hafifleşer hafifleşer, kökü kesilmiş ağaç gibi kurur, gider. Bu hakikati ifade için bir vakit böyle demiştim:*"

"Bırak ey biçare feryadı belâdan kıl tevekkül, / Zira feryat belâ ender hatâ ender belâdır bil."

"Eğer belâ vereni buldunsa, safâ ender, atâ ender belâdır bil. / Eğer bulmazsan, bütün dünya cefâ ender fenâ ender belâdır bil."

"Cihan dolu belâ başında varken, ne bağırırsın küçük bir belâdan? Gel, tevekkül kıl. / Tevekkülle belâ yüzünde gül, tâ o da gülsün. O güldükçe küçülür, eder tebeddül."

"Nasıl ki mübarezede müthiş bir hasma karşı gülmekle, adâvet musalâhaya, husumet şakaya döner, adâvet küçülür, mahvolur, tevekkül ile musibete karşı çıkmak dahi öyledir."(2)

Dipnotlar:

(1) bk. [Lem'alar, Yirmi Beşinci Lem'a, Onuncu Deva.](#)

(2) bk. [a.g.e., İkinci Lem'a.](#)